

Терещенко К. О.

*здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*

Пільгові умови сплати прямих податків

Розвинена податкова система є однією з важливих умов збалансованого економічного зростання. Вона відіграє роль акумулятора грошових коштів населення і підприємств, здійснюючи їх перерозподіл для оптимального функціонування державних інститутів. В Україні оптимізація податкової політики перебуває на ранній стадії свого розвитку і має деякі проблеми. Так, однією з них є збалансований рівень податкового навантаження кожного з учасників ринку, який є важливим фактором забезпечення належної динаміки практичної активності й зростання товаровиробництва в Україні.

Проблеми вітчизняного оподаткування у напрямі надання пільг щодо прямих податків з метою підвищення рівня економічного потенціалу в країні постійно перебувають у центрі наукових дискусій. Дану проблематику у своїх наукових роботах висвітлюють такі вітчизняні науковці як: С. С. Дегтярьова [1], О. Р. Жидяк [2], Т. В. Чижова [4] та інші. Проте, віддаючи належне результатам досліджень вищезазначених вчених, зауважимо, що деякі питання умов оподаткування щодо сплати прямих податків з впливом часу і зміною особливостей господарювання потребують подальшого вивчення і удосконалення.

Звертаючи увагу на економічно розвинені країни світу, можна говорити про те, що максимізувати стабільні і регулярні надходження до державного бюджету країни можливо шляхом раціональної політики податкового навантаження. Така політика полягає в помірному регулюванні податкових ставок, залежно від суб'єкта господарювання держава може збільшувати або зменшувати обсяги податкових пільг, що, у свою чергу, дасть можливість збільшити кількість платників податків, а відтак збільшити й обсяг бюджетних коштів держави.

При цьому саме прямі податки відіграють важливу роль під час формування податкової системи будь-якої держави, оскільки, виступаючи дієвим інструментом урегулювання процесів економіки, вони є суттєвим важелем у реалізації принципу соціальної справедливості. Шляхом використання прямого оподаткування країна спроможна вплинути на формування ділової активності учасників ринку, їх інвестиційну привабливість, сукупне споживання і на накопичення ними капіталу. Так, податок на прибуток можна використати як потужний механізм для інвестиційної діяльності та прискорення економічного розвитку. Фіскальна функція цього виду податку вже давно поступилася місцем регуляторній та стимуляційній [4].

Податкова пільга – це передбачене звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору, сплата ним податку та

збору в меншому розмірі за наявності особливостей, що характеризують певну групу платників податків, вид їх діяльності, об'єкт оподаткування або характер та суспільне значення здійснюваних ними витрат [3; 5].

Податкові пільги за прямими податками надаються шляхом: податкового вирахування (знижки) (для податку на доходи фізичних осіб); зменшення податкового зобов'язання після нарахування податку та збору (для податку на доходи фізичних осіб та податку на прибуток підприємств); встановлення зниженої ставки податку та збору (для податку на прибуток підприємств); звільнення від сплати податку та збору (майже для всіх прямих податків) [3]. Право на застосування пільги виникає у платника податків з моменту виникнення відповідних підстав для її застосування протягом усього строку її дії [2].

Отже, на нашу думку, країни з розвинутою ринковою економікою використовують податкові пільги як стимул для розвитку депресивних регіонів. Для країн, що розвиваються, податкові пільги зазвичай виступають джерелом зловживань, легального уникнення сплати податків, відповідно, зменшення податкових надходжень до бюджетів різних рівнів.

Список використаних джерел:

1. Дегтярєва С. С. Роль податкового навантаження як особливого складника податкової політики України. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. №5. С. 15-19.
2. Жидяк О. Р. Вдосконалення системи оподаткування підприємницьких структур аграрної сфери. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2092> (дата звернення: 03.10.2019).
3. Податковий кодекс України №2755-VI від 02.12.2010 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 01.09.2019).
4. Чижова Т. В. Сучасні реалії пільгового оподаткування в Україні та перспективи розвитку. *Вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського*. 2017. Вип.20. С. 904-907.
5. Полторак А. С., Гнатенко Є. П. Аналіз податкових надходжень у структурі доходів зведеного бюджету України. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Економічні науки*. 2015. № 2(5). С. 130-134.

Науковий керівник: **Полторак А. С.**, канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Миколаївський національний
аграрний університет, м. Миколаїв, Україна